KOM UD OG LÆR!

- om ridder- og røverborge

Forløb 04
HISTORIE
Billedkunst
4-6 klasse

KEND DIN
LANDSBY

Rundt om i Hedensted Kommune ligger spændende voldsteder fra Middelalderen og vidner om andre tider med ufred og røvere, der skabte skræk og rædsel blandt fredelige bønder.

Boringholm
I dette forløb arbejder eleverne kreativt med at formidle deres viden om voldstedet Boringholm, der ligger ved Rask Mølle.
Forløbet kan sagtens tilpasses et voldsted el. lign. i nærheden af jeres skole.

Fra 6. til 3. klasse
I forløbet formidler elever fra 6. klasse deres viden til elever fra 3. klasse.
Eleverne bruger tid på at skabe produkter, de med glæde kan vise frem og som samlet præsenterer historien om Boringholm.

Det er oplagt at arbejde sammen med håndværk/design/billedkunst om forløbet.

Forord:

Hæftet beskriver et forløb, hvor eleverne dykker ned i et stykke spændende lokalhistorie nær ved jeres skole. Forløbet skal ses som et forslag, der kan rettes til efter lokale forhold og klassens behov.

Udgangspunktet er nærområdet ved jeres skole i Hedensted Kommune, med det særpræg, der findes lige på jeres sted. Der fokuseres på den lokale historie, men fra det nære kigger vi også ud i Danmark og den store verden.

Eleverne kommer til at arbejde med helt lokalt stof og får hermed en bedre indsigt i deres lokalområde. Det gør arbejdet nærværende, og ofte kan eleverne supplere med viden hentet fra familie og bekendte.

Forløbet er et ud af mange KOM UD OG LÆR! - tilbud fra Glud Museum, hvor undervisningen flyttes ud i nærområdet med hjælp fra museets kultur- og naturvejleder.

En uundværlig samarbejdspartner er lokalarkiverne og lokale beboere, hvor vi henter guld i form af lokalhistorisk viden og de mange gode historier, der findes i gemmerne.

Det kan også være en god idé at besøge et af museerne. Her kan man få en spændende dag med aktiviteter og mulighed for at komme tæt på livet, som det var i gamle dage.

Hvis I har idéer til ændringer og forbedringer, så sig endelig til, så vi kan få gjort hæfterne så anvendelige som muligt.

Kontakt: Glud Museum, Jens Kjær
Tlf. 42 67 43 13 – E-mail: jk@gludmuseum.dk

Indhold:

Forord	2
Planlægningsmøde	3
Læringsmål	3
Timeforbrug	3
Elevernes forberedelse	4
På opdagelse	5
Det kreative værksted	6
Formidling til 3. klasse	7
Baggrundsmateriale	8
Brug museerne	9

Planlægningsmøde:

Glud Museum hjælper gerne med at planlægge og gennemføre et forløb ved jeres skole. Kontakt derfor museets kultur- og naturvejleder i god tid, så I kan få aftalt et planlægningsmøde og datoer for forløbet.

På planlægningsmødet rettes forløbet til, så det passer til klassens behov og mulighederne i skolens nærområde.

Læringsmål fastsættes og forløbet tilrettes i forhold til det.

Der afstemmes forventninger og aftales fordeling af opgaver.

Museet kan bl.a. hjælpe med:

Kontakt og aftaler med lokalarkiv.
Kontakt til lokale borgere, der kan hjælpe.
Baggrundsmateriale (relevante bøger, artikler, historie til forberedelse, kort mv.).
Gennemføre tur og aktiviteter.
Evt. museumsbesøg.

Læringsmål:

Læringsmål aftales med læreren. Forløbet kan som eksempel lægge mere eller mindre vægt på brug af IT. Nedenstående er forslag til læringsmål for dette forløb.

Læringsmål for Historie:

- Du ved, hvornår borgen på Boringholm eksisterede.
- Du har kendskab til bygninger og beklædning fra Middelalderen.
- Du kan placere Middelalderen på en tidslinje.

Læringsmål for IT:

- Du kan finde digitale billeder på nettet og printe billederne ud.
- Du kan bruge et tegneprogram til at tegne ovenpå digitale fotos.

Timeforbrug:

Planlægnings-møde	Elevernes forberedelse	På opdagelse ude	Tilbage i klassen	Præsentation og evaluering
2 timer	2 timer	4 timer	6 timer	2 timer

Elevernes forberedelse:

Vi "tjekker ind"

Hvor meget ved I allerede om Boringholm? Hvis I slet ikke ved noget om Boringholm, går I over til bænken. Hvis I ved alt, går I hen til pælen. Jo mere I ved, jo tættere går I hen mod pælen.
Lad os se, hvad I synes - nu!

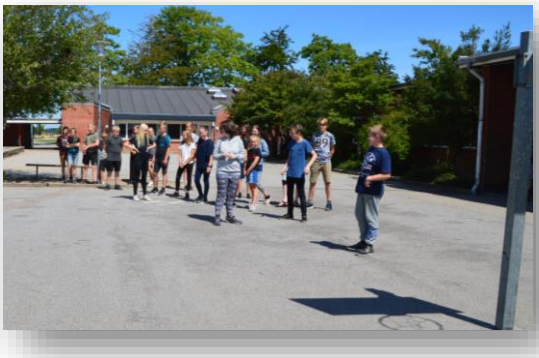

Baggrundshistorien

Baggrundsmaterialet "Boringholm" læses højt og I taler sammen om historien.
Lad f.eks. eleverne komme med bud på betydningen af nogle af de svære ord i teksten.
Har eleverne tidligere besøgt Boringholm og kender de noget til historien?

Forberedelse til turen

Sammen ser klassen på gamle kort og luftfotos over området. De findes på Hedensted Kommunes hjemmeside – hedensted.dk – søg efter "Digitale kort".

For at eleverne kan orientere sig, kan I tale om, hvor de bor (evt. zoome ind på deres bolig) og hvor turen går hen.

Gruppearbejde

Eleverne deles i 4-5 grupper der hver skal formidle en del af historien om Boringholm.

Emnerne i dette forløb er:
- En dramatisk fortælling fra Boringholm
- Fodtøj fra Boringholm
- Dendrokronologi: Sådan fandt man alderen på Boringholm
- En digital fremstilling af Boringholm
- En historisk løb i Rask Mølle

På opdagelse:

Klassen drager samlet afsted til Boringholm, der ligger så tæt på skolen, at vi kan gå derover.
En gåtur, hvor vi følges ad stille og roligt, er en god måde at opleve landskabet på.

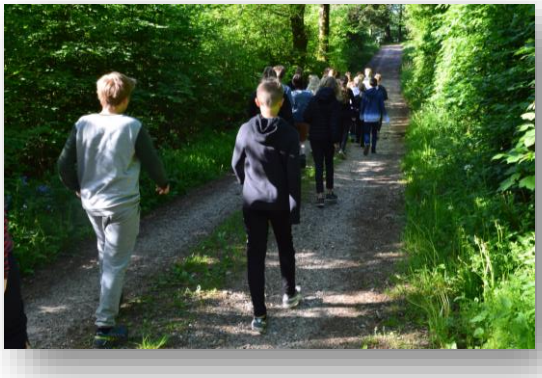

På egen krop

Voldstedets fugtige omgivelser giver syn for sagn. Det er svært at "indtage stedet" – man får våde sokker, hvis man ikke ser sig for!
Hvor stor var borgen? Eleverne stiller sig rundt og danner omridset af borgen. Så stor – cirka.
Grupperne har forskellige opgaver.
Digitaliseringsgruppen tager billeder fra forskellige vinkler og dramagruppen beskriver området i ord.

Det hele er ikke væk

Der er ikke meget at se over jorden, men her på stedet har der været meget fugtigt og mange ting er bevaret nede i den våde jord.
Træ, der ligger ovenpå jorden rådner i løbet af få år.

Hvorfor har man fundet rester af borgens trækonstruktion og mange ting af stof og læder bevaret i jorden? Tal med eleverne om bevaring under forskellige forhold.

Javel, hr. Kaptajn!

En leg skal der også helst være plads til på turen. Se beskrivelse i baggrundsmaterialet.

Det kreative værksted:

Tilbage på skolen går grupperne i gang og får lov at bruge både sløjdværksted og billedkunst.
Det virker motiverende at materialet skal bruges i formidling / undervisning af 3. klasse.

Fodtøj fra Middelalderen

At fremstille fodtøj er en meget konkret opgave, der kræver planlægning, hvis det skal nås på nogle få timer. Her blev der lavet en flot tidsplan.

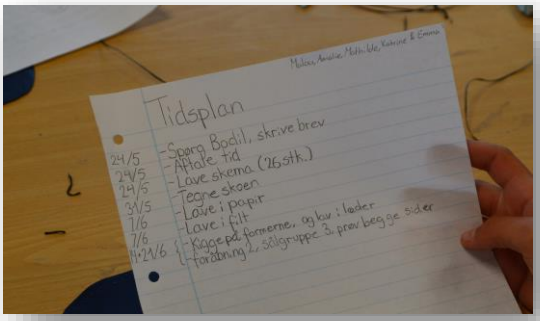

På tur igen

Dendrokronologi virker lidt mere fjernt, så her må vi ud og finde træ med nogen tydelige årringe. Heldigvis er der hjælp at hente på Skyggerslund savværk.

Digital historie

Skoletube o.lign. har programmer, der kan hjælpe med at visualisere.

Formidling til 3. klasse:

Klassen har forberedt sig omhyggeligt til dagen, hvor 3. klasse kommer på besøg. Der skal formidles i et sprog som de yngre elever forstår og det skal være spændende og sjovt for dem.

Historier og aktiviteter

Dramatiske fortællinger om middelalderborgen skærper interessen for emnet.

Optælling af årringe fortæller om træernes alder. Alle får små træskiver, som de pudser med sandpapir og smører med olie til smukke halssmykker.

Middelalder catwalk

De flotte middelaldersko er syet i størrelser, så de passer fint til gæsterne. Der er stor interesse for at få lov til at prøve en tur.

Seriøs og sjov leg

Der sker noget, når større børn leder legen for de mindre. Her gik 3. klasse seriøst til den under kyndig instruktion fra 6. klasse.

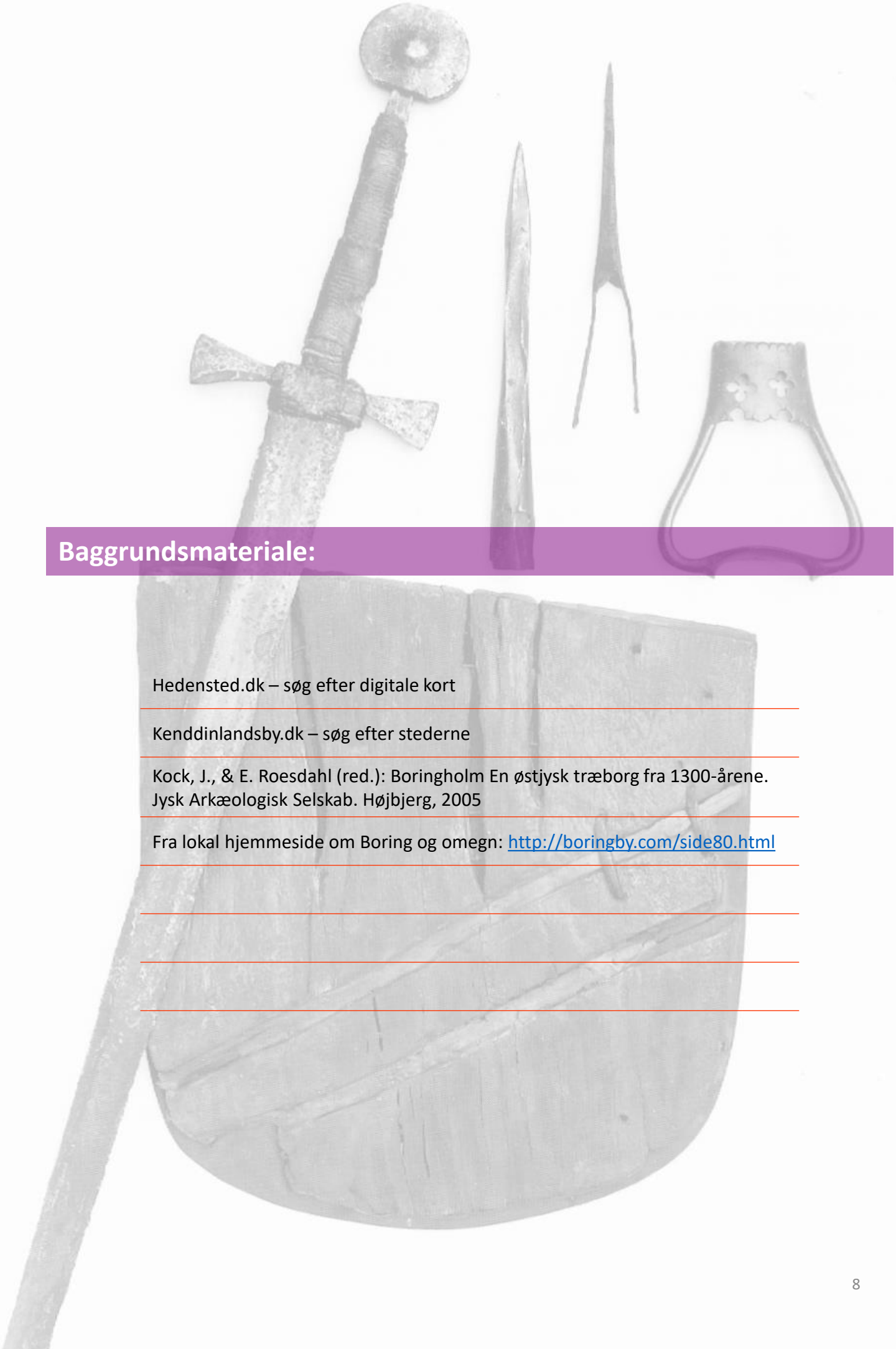

Baggrundsmateriale:

Hedensted.dk – søg efter digitale kort

Kenddinlandsby.dk – søg efter stederne

Kock, J., & E. Roesdahl (red.): Boringholm En østjysk træborg fra 1300-årene. Jysk Arkæologisk Selskab. Højbjerg, 2005

Fra lokal hjemmeside om Boring og omegn: http://boringby.com/side80.html

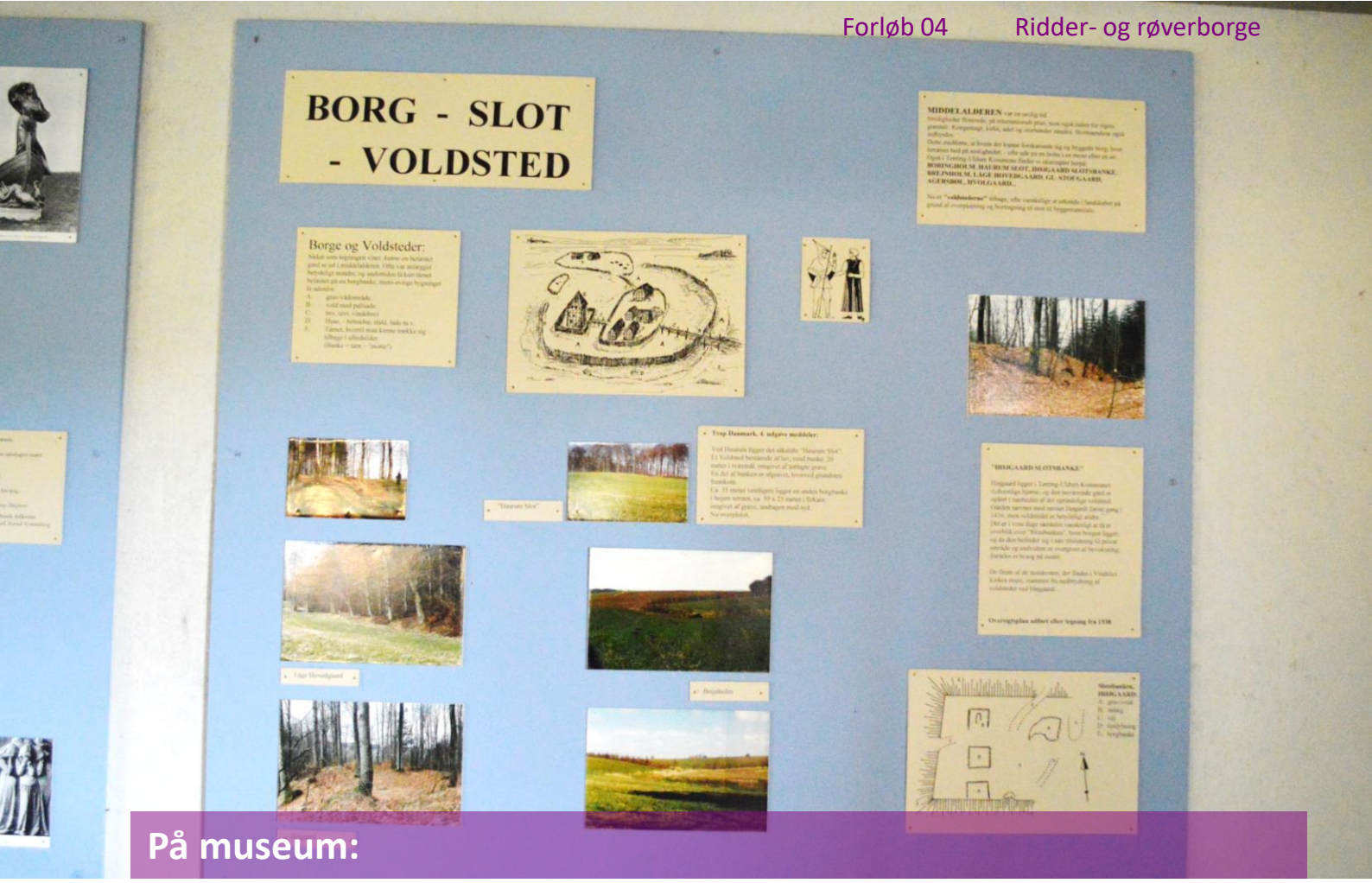

På museum:

Museerne i kommunen har meget at byde på og de vil gerne have besøg af skoleelever.

Med temaet Ridder- og røverborge er vi tilbage i en tid, der ikke dækkes meget af de lokale museer. Hjortsvang Museum har lidt information om voldstederne i museets nærmeste omegn.

Glud Museum

En fantastisk samling smukke gamle huse og gårde, der fortæller om livet i østjyske landsbyer.
Museet har en skoletjeneste med aktiviteter for eleverne og en udfarende kultur- og naturvejleder.
Se mere på: gludmuseum.dk

Hjortsvang Museum

Her er masser at kigge på – store og små maskiner, gamle redskaber og huse indrettet som i gamle dage.
Museet tilbyder gratis skoletjeneste med besøg på typisk 1½-2 timer – evt. op til 4 timer.
Se mere på: hjortsvangmuseum.dk

Mindestuen i Gl. Sole

Her åbnes dørene efter aftale til en skolestue, der ser ud som for 100 år siden. Den gamle privatskole fortæller også historien om "De stærke jyder" – en religiøs bevægelse, der blev udbredt her på egnen.
Se mere på: destærkejydersskole-mindestuen.dk

Juelsminde Havnemuseum

Fortæller fiskernes historie og historien om havnen og færgehavnen.
Se mere på: havnemuseum.dk

Uldum Mølle

Den fine gamle mølle maler stadig og er rammen om et møllemuseum og en udstilling, der viser udsnit af livet i og omkring det store Uldum Kær.
I kan selv male mel og se mølleren arbejde.
Se mere på: uldummolle.dk

Danmarks Ferguson Museum

Her er der traktorer og andre landbrugsmaskiner i lange baner. Man må selv gå rundt og kigge i verdens største samling af Ferguson traktorer.
Se mere på: fergusonmuseum.dk